

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
3/4 „ . . . 10 „
1/2 „ . . . 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„Soča“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriškem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“. Na naročila brez doposlance naročnine se ne oziramo.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Fabčič) tiska in zal.

Klerikalci proti „Trgovsko-obrtnemu društvu“.

Klerikalci se niso nikdar resno brigali in se ne brigajo za procvit slovenske trgovine in obrti na Goriškem, zlasti v Gorici. Ko je počil razkol na Goriškem leta 1899., so razni klerikalni »lauburši« celo grozili trgovcem in obrtnikom v Gorici, da jim bodo škodovali, ako ne inšerirajo v Gregorčičevih listih ter ostanejo vsaj neutralni, ako že ne pristopijo k mogočni klerikalni stranki. Tako so delali z njimi: »otirali so marsikoga, pozneje kakkega . . . s tem, da niso hoteli sprejeti inserata ter povedati, da obstoji taka in taka trgovina v Gorici, ker so bili v strahu, da bi utegnili kaj škodovati.« Krojaški zadrugi, katero so bili začeli izigravati v roke zagrozenega Lahona ter so jo končno tudi izigrali. Namigili so tako, da je dotični trgovec tujec ter da bi delal škodo domačinu, to je Lahonu! Umevno, da ne morejo pustiti v miru tudi trgovsko-obrtnega društva. Odkar obstoji društvo, jim tišči želodec in kadar se jim zdi prilika ugodna, pa se zaderejo v društvo ali pa peklenko-nesramno zakričijo na Gabrščka, ki je po mnenju več in manj posvečenih mož okoli Gregorčičeve »Gorice« kriv vsega neuspeha na Goriškem, kakor je vsak uspeh pripisati le dr. Gregorčiču. Sedaj že nekaj časa psujejo in lažejo, odkar je povedal g. A. Gabršček, kakšen je bil in kakšen je boj naprednih Slovencev glede trgovsko-obrtno zbornice in kako žalostno ulogo igrajo v tem boju klerikalci. — To je zopet psovovanja in zavijanja. Ali ker niso mogli zbrisati škandalozne nebrige dr. Gregorčiča za boje glede trgovsko-obrtno zbornice ter ker se ne da tajiti škandala, katerega je vzročil dr. Gregorčič v sloveči deželno-zborski seji 27. decembra lani, ko se je potegoval za Lahe ter pomagal zmanjševati utis o odkritih sleparijah povodom znanih volitev - so krenili na drugo polje: po Trgovsko-obrtnem društvu rujejo ter

kažejo s prstom na A. Gabrščka, češ, glejte ga, on je kriv, da društvo ne vspeva. In tu pisarijo in pisarijo, da bi bila pozornost občinstva obrnjena na društvo ter bi mu bila odmaknjena od škandaloznega početja klerikalcev ob naših bojih za trgovsko-obrtno zbornico. — Po stari navadi!

G. Gabrščeku se ni treba braniti, ker vsak pozna njegovo veliko delo in njegove zasluge na trgovsko-obrtnem polju. Da pa en človek ne zmore vsega, ve vsakdo kakor tudi, da ne more biti kriv baš jeden, ako ni vedno takega delovanja in uspehov, kakoršne si želimo.

Klerikalci pisarijo že nekaj časa o Gabrščku in Trgovsko-obrtnem društvu. Kadar dolgo pisarijo o kaki reči, se jim vselej pripeti, da se urežejo. In urezali so se tudi to pot. Prav nerodno so postavili Gregorčiča na »pranger«, da ga vidi vsakdo, kako nič se ni brigal za društvo in za boj glede trgovsko-obrtno zbornice celo v času, ko bi mu bilo moralo kazati — kakor se razvidi iz »Gorice« — da naj stori potrebne korake v korist društva ter pomore v pravičnem boju proti krivici.

»Gorici« je pri srcu odbor Trgovsko-obrtnega društva pred dvema letoma. — Člankar piše:

»Spominjam se prav dobro, da je imelo to društvo že pred dvema leti na čelu vseskozi sposoben odbor, ki si ni bil le svest svoje naloge, temveč se je odlikoval po svoji agilnosti. Omenjeni odbor je prevzel v svojo oskrbo zadolženo društvo, katero je v kratkem času rešil dolgovi, skoro podvojil število članov, vzbudil med člani, goriškimi trgovci in obrtniki, družabno življenje, da smo ga bili prav veselji. Vsaki teden nam je prirejal prijateljske sestanke s podučnim predavanjem, priredil je za člane knjigovodski tečaj, kateri je bil prav dobro obiskovan. — Na občnem zboru smo slišali iz odboroškega poročila, da v društvenem letu ni le plačal prejete dolgov, znal je društvu prilažiti še nekaj sto kron (K 700. —) gotovine. Ob priliki smrti pesnika S. Gregorčiča je odbor podaril K 100. —, katere

je nabral med svojimi člani. Temu odboru smo društveniki popolnoma zaupali, ker smo videli, da umeva naš položaj in potrebe, ter temu primerno vodi društvo.«

No, glejte, tako je bilo! Tako je delalo društvo, da so bili še klerikalci zadovoljni. Ali kaj je storil dr. Gregorčič v teh časih? V deželnem zboru je šlo takrat za trgovsko šolo. Zavzemali smo se za to šolo, zavzemalo se je za njo trgovsko-obrtno društvo, ali Lahni so z lahkoto dosegli samo laško trgovsko šolo, ker je to hotel dr. Gregorčič, ki vsled zveze z dr. Pajerjem niti črhnil ni proti laški nakani, dasi mu je bila dobro znana. On ima na vesti laško trgovsko šolo.

Trgovsko-obrtno društvo se je torej gibalo tako, da so bili zadovoljni še klerikalci. . . . General klerikalcev pa se za to okoliščino tako malo zmeni, da kar prepušči Lahom, da nas opelarijo v deželnem zboru za trgovsko šolo! Društvo je torej delalo ali ni imelo zaslombe pri voditelju klerikalne stranke. On se za take reči ne briga, ker je še vedno tistega starega nazora, da Slovenci nimamo kaj iskati v trgovsko obrtni zbornici in da seveda tudi ne potrebujemo slovenske trgovske šole.

Dosleden svojemu postopanju v Gorici je odklonil dr. Gregorčič na Dunaju spomenico Trgovsko-obrtnega društva glede zahteve po slovenski trgovski šoli.

Torej v času, ko je društvo, kakor piše »Gorica«, tako lepo delovalo, **zada dr. Gregorčič društvu tak udarec!**

Občni zbor društva 13. oktobra 1907. so vodili oni gospodje odborniki, kateri so trenotno »Gorici« tako pri srcu. In na tem občnem zboru, na katerem se je med drugim konstatiralo težko delo in pomankanje večjih moči, se je **z obžalovanjem in ogorčenostjo vzelo na znanje Gregorčičevo ravnanje.** Tu se je pokazalo, kakšno je delo klerikalne stranke za društvo in procvit naše trgovine in obrti na sploh.

Tisti odbor, katerega boža sedaj »Gorica«, je z drugimi zborovalci vred obso-dil poglavarja klerikalne stranke, ker je moč zopet enkrat na eklatanten način pokazal, kako malo mar mu je za

slovenske trgovce in obrtnike!

Če torej oni gospodje niso hoteli biti več odborniki, jih je vodilo pri tem pač razočaranje, da celo v tako resni, važni reči ni mogoče dobiti klerikalnih poslancev na Dunaju za to, da bi vsi naši goriški zastopniki na Dunaju skupno nastopili — ne pa da je kriv A. Gabršček! To je že preneumno celo za backe, da mu našivljejo povsodi le krivdo, celo tam, ko lahko celo vsak bacek vidi pravega krivca. —

Klerikalci so se urezali. Bolje bi bilo za nje, da bi bili molčali! Za nas je prav, da so se oglasili. Vsaj vidimo zopet enkrat v jasni luči vso njihovo veliko hinavščino in lumparijo nasproti slovenskim trgovcem in obrtnikom ter nasproti društvu. . . »Gorica« pravi na koncu, da je treba za prospevanje društva, da izgine vsa politika iz društva ter da naj podpirata društvo obe politični struji!

Sieparji nesramni! Društvo je trgovsko in obrtno in nič drugega. To je jedno dejstvo, drugo pa to, da klerikalci nočejo nikdar in nikjer skupnega delovanja; če govorijo oni o skupnem delovanju, pomeni to pri njih: komandiranje, oblast v klerikalnih rokah!

Vraga, saj je bil vendar dosti »nepolitičen« oni hvalisani odbor leta 1907., ko je tajnikoval v društvu znani klerikalni trgovec, svečar Andrej Kopač! Saj je bilo vse tako, da še se j pretakajo solze za onim odborom — kaj vraga torej ni hotel general klerikalne struje podpirati društva ter mu iti na roko. Zakaj je odklonil spomenico društvu, ko je imelo tak odbor? — Vsi so se zgrajali nad Gregorčičevim početjem, tudi Kopač!

Klerikalna stranka je leta 1907. kakor poprej in poslej pokazala, da jej ni mar za slovensko trgovsko-obrtno polje. Umevno torej, da po tem, kar se je zgodilo, noben razsoden trgovec in obrtnik ne bo iskal zaslombe pri taki stranki, ker je prepričan, da je ne dobi; društvo je ne more iskati pri njih, ki so tako protitrgovsko nastopili leta 1907.

Kapitan Hatteras

Angleži na severnem tečaju.

Francoski spisal Jules Verne. — Prevel O. I.

(Dalje).

»Mi smo prepričani, da smo dovolj storili za nepoznanega kapitana in sklenili smo, da ne gremo več dalje,« ponovi Bolton.

»Sklenili ste?« se razhudi Shandon; »tako govorite vi, Bolton? varujte se!«

»Vaše grožnje ne pomagajo nič,« pravi surovo Pen, »mi ne gremo več dalje.«

Shandon stopi bliže proti svojim mornarjem, v tem hipu pa mu pride orožničar tiho povedat: »Poveljnik, če hočemo od tu še uiti, ne smemo nobene minute več zamuditi. Velikanska ledena gora se bliža vходу; lahko nam zapre vsak izhod in potem smo v ječi.«

Shandon gre pogledat položaj.

»Z vašim obnašanjem obračunimo pozneje,« pravi upornikom; »sedaj pa hitro ladjo zasukati!«

Mornaji skočijo vsak na svoje mesto. Forward se urno obrne, peči nabašejo z ogljem; kajti prehiteti so morali plavajočo goro. To je bilo tekmovanje med ladjo in goro. Prva je hitela proti jugu, da uide, druga pa je rinila proti severu, da prepreči vsak izhod.

»Kurite, kurite na vso moč! Brinton, ali me razumete?« kriči Shandon.

Forward je drčal kot ptica med razstresenim ledovjem, ki ga je sprednji del ladje kar drobil; vsled de-

lovanja vijaka se je osredje ladje kar treslo in hlapomer je kazal izredno napetost parnika, ki je žvižgal, da je šlo skozi ušesa.

»Zaprte zaklopnice!« kriči Shandon.

Strojvodja je ubogal, dasi je bila nevarnost, da se parnik razleti.

Toda zaman so bili vsi obupni napor; ledena gora je drvila proti vходу, ker jo je gnal podmorski tok. Ladja je bila še par sto sežnjev oddaljena, ko gora že vdere kakor zagvozda v prsto vrzel, se priklopi na obe strani in zapre vsi izhod.

»Izgubljeni smo!« zakriči Shandon, ki ni mogel zadržati neprevidnega vzklika.

»Izgubljeni!« ponavlja moštvo.

»Reši se, kdor se more!« vpijejo nekateri.

»S čolni v morje!« krič drugi.

»V shrambo!« vpije Pen in nekateri njegove vrste, »če že moramo utoniti, naj utonemo v brinovcu!«

Nered prikipi do vrhunca, med temi ljudmi, ki so raztrgali vse vezi pokorščine. Shandon si ne more kaj; hoče poveljevati, jeclja, se obotavlja; njegova misel ne more najti pravega izraza. Doktor hodi nemirno sem in tje. Johnson pa si stoječno prekriža roke in molči.

Kar se začuje krepek, odločen in ukazujoč glas: »Vsi na svoje mesto! Še enkrat obrniti!«

Johnson se strese, in ne da bi pomišljal, zasučje urno kolo pri krmilu.

Bil je skrajni čas; ladja, ki je bila v najhujšem teku, bi se bila ob stenah svoje ječe razbila.

Med tem, ko je Johnson kar nekako instiktivno vbogal, se pa Shandon, Clawbonny, moštvo, vsi do kurjača Warena in do črnega Stronga, ki sta zapustila svoje peči,

zberejo na krovu in vsi vidijo, kako pride nekdo iz kabine, katere ključ je imel samo kapitan.

Bil je mornar Garry.

»Gospod!« zakriči Shandon in prebledi; »Garry, vi . . . s kako pravico ukazujete vi tukaj?«

»Tell!« zakliče Garry ter zažvižga, kar je bilo že prej mornarje tako presenetilo.

Ko pes začuje svoje ime, skoči v enem skoku na krov in se mirno vleže k nogam svojega gospodarja.

Moštvo ne zine besede. Ključ, ki ga je mogel imeti samo kapitan Forwarda, pes, ki ga je bil on poslal in je sedaj pritekel, da tako rekoč potrdi njegovo istovetnost s pravim kapitanom, poveljujoč glas, ki ga ni bilo možno prezreti, vse to je močno uplivalo na duhove mornarjev in jih je lahko uverilo o njegovi oblasti.

Sicer pa Garry-a ni bilo možno več poznati. Dolgo brado, ki je zakrivala njegov obraz, je vrgel proč in njegovo obličje je postalo plemenito, odločno in zapovedovalno. Preobličjen v svojem dostojanstvu primerno obleko ki je bila shranjena v kabini, je imel vse znake svojega pravega poveljništva.

Moštvo postane nehote navdušeno ter vzklikne kakor iz enega grla: »Živio, živio, živio, kapitan!«

»Shandon,« pravi ta svojemu namestniku, »uredite ljudi; hočem jih pregledati.«

Shandon stori ter da poveleje z nekako izpremenjenim glasom.

Kapitan stopi pred svoje častnike in mornarje ter pohvali vsakega dosedanjemu obnašanju primerno.

Po končanem ogledu stopi na svojo kajuto ter izpregovori z mirnim glasom:

Pri stranki, ki ima na vesti
trgovsko šolo in škanda-
lo, ozavzemanje v deželni
bori 27. dec. za znanesleparije
glede volitev iz trgovsko-
obrtne borilice, zavzemanje
naprejenosti proti sloven-
skemu trgovsko-obrtnim inte-
resom — pri taki stranki nima
trgovsko-obrtno društvo, ki
hoče biti slovensko, ničesar iskati.
In s tem konec!

Priporočamo našim rodbinam Kolinsko cikorijo.

Ne koliko odgovora „Primorskemu Listu“.

(Iz učiteljskih krogov.)

V 9. letošnji števec „Primorskega Li-
sta“ sta pod naslovom:

„Kam etiče, kdo vam zida šolske
palače in vzdržuje šole in učiteljsko?“

sledelo:

... dandanes uče po naših šolah fi-
zično, naravoslovno, geometrično risa-
nje, zvezdovedstvo, rudovedstvo, trto-
reje, sviloreje, gozdarstvo, nautiko, zra-
koplovje in morda še kaj drugih nepotre-
bnosti in slednjič — »neverstvo«.

Dalje javka pobožni dopisnik, da so
po starih šolah učili le krščanski nauk, či-
tanje in računstvo, a o tistih šolah ni bilo
pritožb. Vendar so prihajali iz njih časti
vredni možje, ki so delali narodu čast. —
Pritožb radi tedanjih šol ni bilo. Vse je
bilo v redu, ko je imela cerkev
glavno besedo na dšolo!

Res lepo ginljivo je to pisarjenje. Če
bi ne imelo nazadnjaške tendence, ter bi
ne dikalo na nas, učitelje ter bi ne lagalo
tako nesramno, bi se ne zmenil za isto.
Tako pa moram nekoliko odgovoriti ta-
kemu modernim lažprerokom.

Pisec pravi, da je ni bilo pritožbe ra-
di šole, ko je imela cerkev čez njo oblast.

Toni nikakor nič čudnega. Kdo se je
hotel tedaj pritoževati. Morda ljudstvo, ki
je ječalo v dušni tmini? Za debele nunce
in rdečelčne kuharice je bilo vse dobro.
Le da jim je učitelj-nežnar zjutraj osnažil
obuvale, oziroma jima poljubil nesnažni
roki. Župnik je bil vsemogočni vladar,
njegova kuharica najstrožji minister mo-
rale — učitelj pa deveto kolo. Seveda se
ni imel kdo pritoževati. Otroci so hodili
v šolo, če so hoteli, palica je bila naju-
spesnejše sredstvo vzgoje, to je bila idila,
kaj ne?

Seveda so prihajali tudi tedaj odlični
možje v svet, toda ne po zaslugi šole, do
ugleda jim je pripomogel le njihov talent.

Krasno je bilo za vas da, ko je cerkev
uklepala šolo v spone dušne omejenosti,
ko ji je tako začrtala pot, da je morala po
turu, kakor voz cestne železnice, ki vozi
med visokimi hišami. Nikamor ni smela
pa tudi ni mogla obrniti pogleda, le naprej
drveti po začrtani poti odvisnosti, popolne
omejenosti.

Kako bi Vam torej zelo ugajala mo-
derna šola. Realije so vam trn v peti. Si-
cer ni današnja šola vzorna. Kako naj bo?
Boriti se ima z mizerijo na vseh koncih
in krajih.

Država, njena prava gospodinja, ne
privošči istej niti počenega groša, a ona
vendarle gospoduje čez njo. Ljudstvo te-
žko prenaša bremena, ki mu jih nakladajo
leto za letom na davkih in dokladih deže-
la, okraji in občine, toda vi, odrešitelji
ljudstva, zakaj ne skušate razbremeniti
ljudstva ter skrbeti, da bi vsaj del današ-
njih davčnih bremen prenesli na druga
ramena?

V deželni zboru ste igrali slepo
miš. Denar ste stresali kar iz rokava, na
poti so Vam pa šolske palače. Fej takim
osrečevalcem ljudstva, ki sede v zboru
ter le s kimanjem in trdovratnim sede-
njem hodijo na limanice lisjaku Pajerju!
Seveda v svojih listih zavijate kakor ho-
čete ter pačite resnico, ker veste, da ne
smejo backi pod smrtnim grehom druge-
ga brati kakor Vaše vzor-lažnjive cunje.

Če tako gorite za napredek ljud-
stva, čemu zavijate? Ko bi ne bili toliko
laži natvezli v tisti vaš članek, z obema
rokama Vam ga podpišem.

Tako pa ne morem molčati.

Če ne veste, kaj učimo v ljudski šoli,
poglejte v urnike, v izvestja, preberite na-
črte. Tako pa zavijate in lažete kakor
lažnjivi Kljukec. Namen je prozoren —
ljudstvo nahujskati in mu viliti mržnjo do
šolstva v srce.

Potem bi ribarili v kalnem.

Prilezli ste do vrhunca slave, toda
glejte, da Vas burja ne pomete pa prav
kmalu.

Če bo imel naš narod kaj dolgo take
zastopnike, kakor so vaši vzor-katoliki,
pa ga bo samih dobrot konec.

Sicer ne dobimo nikjer samih ideal-
stov in vzorov, toka najmanj jih je med
vami.

Ko se možje prežive ter oblezejo ves svet,
padejo vam sami v naročje, kakor muhe,
ko se bliža zima. To imenujete vi krščan-
sko renaissanco. Smešno, za počt je to!
Le napadajte šolo, le udrihajte po krščan-
sko po svojih nasprotnikih, po ljudeh dru-
gega mišljenja, boste že enkrat jenjali.

Ali se vam zajezi tok laži, ali pa vas
bodo razmere naučile biti dostojnejši v
polemiki, oziroma utonete v lastnem blatu
zavijanja in nedostojnosti.

„Cirilmetodarija“.

Pod zaglavjem »Cirilmetodarija« se
je objavil v »Slovincu« št. 29. dne 7. sve-
čana 1910. pekoč uvodnik proti družbi sv.
Cirila in Metoda. Članek ni mogel spisati
nihče, kdor le količjak slovensko ali sploh
slovansko čuti. Iz njega dihti tako sovra-
štvo in taka nekrščanska mržnja ne le
proti tej skrajno potrebni narodni napravi,
nego tudi proti oddelku slovenskega na-
roda, da se človek zgraža in čudi, kako
more biti kaj takega napisano v glasilu
katoliške stranke. Ko sem prečital ta stra-
šni članek, vzklilni sem: Ni mogoče!
Tega ni mogel napisati Slovenec — Slo-
venec, kakor znano, je odkrit, iskren, nav-
dušen — to je pisal gotovo odpadnik,
Nemčur, izdajalec svojega lastnega naro-
da, svoje lastne krvi, svoje lastne dece;
ta je vtihotapil oni strašni članek v »Slo-
venca«.

Nekaj let že zasledujem delovanje
družbe sv. C. in M. in se čudim ne le
blagodarnim učinkom, dobrim uspehom,
težavnemu delu in hudim zaprekam, ki jih
je premagovati družbi, nego tudi taktini
previđnosti, nepristranosti in dobrohotno-
sti, ki jo goji do vseh pol. strank; saj tako
mora biti pri taki narodni napravi, čuva-
joči narodni naraščaj in vzgajajoči potom-
stvo. Je pod kontrolo vsega naroda in vsi
sloji imajo pravico nadzorovati to narod-
no društvo in imajo pravo kriti-
kovati in zahtevati izboljšanje, ako
bi se odmikalo od danih mu smo-
trov. Edino prava pot do narodnega na-
predka in sreče je načelo: spojevati, zdru-
ževati, konsolidovati se — ne pa: raztr-
gati, raztreščiti se!

Kako bosta zagovarjala pred sodbo
naroda in pred sodbo zgodovine »Slove-
nec« in »Vseslovenska Ljudska Stranka«
ta v zgodovini manjšinskega šolstva ne-
zaslišani čin, ko sta nastopila naravnost
proti vsenarodni napravi in klicala na sr-
dit boj proti njej? Kaj pravi na to dr. Krek
in tovariši, ki tako radi posnemajo delo-
vanje dunajskih krščanskih socialcev in
ki so svoji stranki zamolčali, da so prav
dunajski krščanski socialci najvnetejši
podporniki napadnega nemškega Schulte-
reina, ki je po svoji nameri, po svojem
smotru, po svojih delih in naporih zares
nekrščanski, protikulturen in proti Slova-
nom nenraven brezobziren — nikakor pa
ni taka obrambna družba sv. C. in M.
Kako se more drzniti politična stranka
tako majhnega, tlačenega in razkosanega
naroda h koraku, ki bi bil usoden celo
kulturno, gospodarsko in številno močnej-
šemu narodu, nego so Slovenci, da bi
namreč iz strankarskih političnih vzrokov
poškodovala, uničila in ubila narodno o-
brambno napravo in še le na njenih raz-
valinah postavila novo podobno napravo,
seveda — proti prejšnji nepolitični in ne-
strankarski napravi — strankarske po-
barvano in prav zato nekaterim narod-

nim slojem nesimpatično. Ako misli V. L.
S., da ima za seboj ljudstvo, dobro kmet-
sko ljudstvo, na katero se more opirati in
s čegar pomočjo more ubijati sovražne li-
beralce, naj se ne moti — politična moč
ni nič stalnega in trajnega in je tako ne-
gotova kakor prijaznost ljudstva, ki se
zanaša kdo nanjo. Tudi prostak ima toliko
razsodnosti, da izprevidi za to akcijo in
za tem bojem skrite strankarske namene
in zakotne naklepe; on razsodi stvar čisto
drugače nego grobarji »Cirilmetodarije«
in naredi zaključek, ki se glasi nekako ta-
kole: »Gospoda, zakaj ubijate društvo, ki
so mu bili ustanovitelji tudi duhovniki,
društvo, ki mu je bil pokrovitelj in prija-
telj pokojni Simon Gregorčič. Ako Vam
kaj ne ugaja v njem, povzdignite svarilen
glas, opozorite na škodo — a kar je pogla-
vitno: izkažite se požrtvovalne, dobro-
delne, radodarne kakor Vaši predniki; na
ta način si pridobite zasluge za ves narod
in si zagotovite vpliv na družbo sv. C. in
M. Razdvajati, ubijati, uničevati je lahko,
toda zidati, graditi, združevati je grozno
težavno.

Kakor češki duhovnik sem deloval
na jezikovni meji na severnem Češkem,
kjer nemški pritisk hudo tlači češke
manjšine; iz svoje izkušnje poznam važni
namen naše Osrednje Matice šolske za
ves narod in vem, da zlasti češki duhov-
niki delujejo zanj in podpirajo to naše o-
brambno društvo, ki je sorodno družbi
sv. C. in M. Pravkar dopolnjujemo Mati-
čni milijon; lep del njegov so dali duhov-
ski prispevki. Naši katoliški časniki go-
reče priporočajo duhovstvu, da naj se ve-
dno spominja Osrednje Matice šolske.
Ako kdaj pride kaj navskriž, poravnava se
izlepa; a Bog ne daj, da bi tudi pri nas
kdaj vstali zlikovci hoteči oškodovati na-
šo »Matičko«!

Pisatelj članka »Cirilmetodarija« ima
sicer veliko korajžo, rožlja z orožjem, kli-
če na boj — a z njim ne morem soglašati;
obsojam ta članek in njegov namen kakor
nekrščanski, nekulturen in protinaroden.
Češki duhovnik.

(Dalje v prilogi.)

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo
katero ima prednost pred vsemi drugimi dra-
stičnimi čistil. kroglicami in grenicami.

Cena orig. škatlje K 2.—

Fonarejanje se sodnijsko zasleduje.

Moll-ov Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečine
olajšujoče in okrepujoče sta-
roznano sredstvo proti trganju
in prehlajenju vsake vrste.
Orig. steklenica K 1-90
Na prodaj po vseh lekarnah
in mirodilnicah. Glavna lekarna
A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dussel-
dort, Tuchsleben 9.
Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofolletti
A. Gironcoli.

»Častniki in mornarji, jaz sem Anglež kakor vi, in
moje geslo je geslo admirala Nelsona: Anglija pričakuje,
da stori vsakdo svojo dolžnost.

Kot Anglež ne maram, ne maramo, da bi večji junaki
pršli tja, kjer bi mi še ne bili. Kot Anglež nečem, nečemo,
da bi drugi želi slavo, da so se povzpeli dalje proti severu.
Če naj sploh kdaj človeška noga stopi na severni tečaj,
naj bo to angleška noga! Tu je zastava naše domovine.
Opremi se to ladjo, svoje premoženje sem žrtvoval v to
podjetje, žrtvovali hočem svoje in vaše življenje, samo
da zaplapola ta zastava na severnem tečaju zemlje. Za-
upajte! Za vsak vspeh, ki pridemo proti severu
od danes naprej, vam zagotovim tisoč funtov šterlingov.
Seveda smo na dvainsemdesetem vspeh, devet-
deset jih pa je. Računite. O meni pa sicer govori moje ime
odločnost in domovino ljube pomeni. Jaz sem kapitan
Hatteras!

»Kapitan Hatteras,« vsklikne Shandon. Tiho gre med
moštvom to, pri angleških mornarjih splošno znano ime,
od ust do ust.

»Za sedaj pa ladjo usidrajte ob ledu, peči pogasite in
vsakdo se naj vrne na svoje navadno delo. Shandon, z
vami imam govoriti o zadevah ladje. Pridite v mojo ka-
binco z doktorjem, Wallom in orožničarjem. Johnson, mo-
štvo naj se razide!«

Hatteras zapusti mirno in ravnodušno kajuto, Shan-
don pa da ladjo usidrati.

Kdo je bil torej ta Hatteras, in zakaj je njegovo ime
napravilo tako globok vtis na moštvo?

Hatteras je bil edini sin londonskega pivovarja,
ki je umrl leta 1832. kot sedemkratni milijonar; že v svoji
nežni mladosti se je kljub svojem ogromnemu premože-
nju posvetil mornarstvu. Toda k temu ga ni gnala želja po
trgovini, temveč nagibala so ga le zemljepisna odkritja;

neprestano je sanjaril, kako bi stopil s svojo nogo na
mesto, kjer ni bil še nihče.

Pri dvajsetih letih je bil že popolnoma krepke postave
suhih in vročehrvnih mož. Z njegovega obraza z izrazitimi
potezami se je brala odločnost, krasilo ga je visoko, nav-
pično čelo, lepe, toda hladnokrvne oči, nežne ustnice, ki
so kazale malobesednega moža, srednja postava, lepo raz-
vrščeni udje z žilavimi mišicami; vse to je kazalo na
moža, ki je bil na vse pripravljen. Pri prvem pogledu se
je spoznal na njem pogum in pri prvi besedi, ki jo je iz-
pregovoril, hladnokrvnost. Bil je neupogljiv značaj, da ni
z lepa odjenjal, in bil je pripravljen postaviti v nevarnost
življenje drugih z ravno takim prepričanjem kakor svoje.
Treba se je bilo dvakrat premisliti, predno se je k čemu el
vdati v njegovo podjetje.

Hatteras je očitno kazal svoj angleški ponos; on
je bil, ki je dal nekoč nekemu Francozu ta-le ponosen od-
govor: Francoz mu je dejal uljudno, da, ljubezljivo: »Če
bi ne bil Francoz, hotel bi biti Anglež«. Hatteras pa mu je
odvrnil: »Jaz pa, če bi ne bil Anglež, bi hotel biti Anglež!«
Iz tega odgovora se lahko sodi o človeku.

Nad vse je hrepenel po tem, da bi pridržal svojim so-
rojacom največjo slavo pri zemljepisnih odkritjih. Toda na
njegovo največjo nevoljo je bilo na tem polju prav malo
storjenega v pretečenih stoletjih.

Ameriko je bil odkril Kristof Kolumb, Indijo Vasco
da Gama, Kitajsko Portugalec Ferdinand d'Andrada,
Ognjeno deželo Portugalec Magellan. Kanado Francoz
Jakob Cartier; Sundske otoke, Labrador, Brazilijo, rt
Dobre-Nade, Azore, Madeiro, Novo Fundlandijo, Gvinejo,
Kongo, Mehiko, rt Blanc, Groenlandijo, Islandijo, južno
morje, Kalifornijo, Japonsko, Kambodžo, Peru, Kamčatko,
Filippine, Spitzberg, rt Horn, preliv Bering, Tasmanijo,
Novo-Seelandijo, Novo-Britanijo, Novo-Holandijo, Loui-
sijano, otok Jean-Mayen — so odkrili Islandci, Skandi-

navci, Francozi, Rusi, Portugaleci, Danci, Španci, Geno-
vežani, Hollandci, toda niti enega Angleža ime se ni sve-
tilo med njimi. To je bilo za Hatterasa obupno, da so bili
njegovi rojaki izključeni iz slavne vrste mornarjev, ki so
napravili velika odkritja v petnajstem in šestnajstem sto-
letju.

Hatteras se je nekoliko tolažil z uspehi novejšega
časa. Angleži so se nekoliko odškodovali s Sturtonom, Do-
nallo, Stuartom, Burcke-jem, Willsom, Kingom, Gray-jem
v Avstraliji, s Pallisom v Ameriki, s Haouranom v Siriji,
z Grahamom, Wadingtonom, Cunninghamom v Indiji, z
Barthom, Burtonom, Speke-jem, Grantonom, Livingsto-
nom v Afriki.

Toda to mu ni zadostovalo. Po njegovem mnenju so
ti vrli potovalci le bolj izpopolnjevali nego odkrivali. Hre-
penel je po boljšem in na čast svojega odkritja bi bil iz-
našel novo zemljo!

Vendar je opazil, da so Angleži saj na enem delu
zemeljske oble združili svoje moči, četudi so sicer tvorili
manjšino med onimi, ki so želi slavo pri odkritjih, četudi
jim je pridobil še-le Cook l. 1774. pridobil nekaj pomena
na tem polju z odkritjem Kaledonije in Sandwich-a, kjer
je umrl l. 1778. Bil je to ravno severno amerisko ozem-
lje in morje.

In res si severna odkritja slede v tem le redu:
Nova Zemlja, ki jo je odkril Willoughby, l. 1553.
Otok Weigatz Barrough — 1556.
Zahodno obrežje Groenlandije David — 1585.
Preliv David David — 1587.
Stizberg Willoughby — 1596.
Zaliv Hudson Hudson — 1610.
Zaliv Baffin Baffin — 1616.

(Dalje pride.)

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Iz Pevme. — (Konec.) G. nunc, žal, da se tako potite, jaz bi namreč to vam svetoval, da si trud prihranite; svetujem vam sredstvo, katero je gotovo uspešno, veste kaj, ker sva prijatelja, vam povem na uho: denarja samo denarja, ali ne poveste nobenemu prosim.

Vas, ker ste splošno znani kot blaga usmiljena duša, vemo, da ne želite takšnega bremena na tako revno občino naloziti. Vemo tudi, da ste usmiljeni, ali škoda, da nimate časa, se malce ogledati po naši občini, in posebej v stanovanju; to so vam pravcate luknje, kjer bivajo ti ubogi ljudje.

Glejte, radi tega se nobeden tistih visokih gospodov ne zmeni, ker ne vidijo reveža sploh in ni usmiljenja; samo z enim očesom da bi pokukal v te luknje sloveči Tolstoj, napisal bi celo knjigo o naši misli.

Potem ste cikal tudi nekaj na volitve, rekli ste, da se mora voliti katoliške moze!

Saj niste morda imeli v glavi prihodnje občinske volitve; a? in tudi ne, da bi prišli bolj katoliški moze v obč. zastop, in potem da se bode gradilo cerkev? Kaj še, saj vem da niste tako najivni! nekaj ste se pomotili v onem času, kadar ste bili proti društvu »Naš prapor« in ga proganjali; pa saj vsaki kaj pogreši!

Smo pač slabe narave ljudje na tem božjem svetu, samo srčna želja se vam ni izpolnila, da bi društvo propadlo; se čuje, da bomo imeli v Pevmi še drugo društvo poleg tega, in to je soc. demokratično; to gre kot po loju vaš trud, morda ste zdaj zadovoljni?

Se na nekaj bi vas rad opomnil, namreč da ste o katoliških možeh kaj čudnega mnenja. Ali se še spominjate, ko je bilo pri nekem občnem zboru posojilnice v Pevmi. Kadar je hotel odložiti predsedstvo iste pokojni g. kurat Golob iz Podgore, z uzbekom da je bolehen in sploh preobložen z delom itd. in se je predlagalo največjega katoličana iz Brd v osebi: Mariniča (deželnega poslanca zdaj) za predsednika, takrat, kakor hitro ste čuli o Mariniču, naenkrat taka sprememba, prisiliti ste tako rekoč pokojnika, da je zopet sprejel predsedstvo. Odkod tolika sprememba? Ali je Marinič zdaj bolj katoliški? Ali ni jasno kot bel dan, da kdor hoče biti občinski zastopnik, deželni poslanec itd. ali sploh kaj veljati, naj glasuje klerikalno ob volitvah; potem drugo je postranska stvar. Kdor išče samega sebe, mu priporočam naj bo klerikalec, potem bode vse v redu! Smel bode pijančevati, zabavljati, družino stradati pustiti in izkoriščati na vse mogoče načine, je vže krščanski plašč tu, da te sramotne, človeka nevredne napake skrije. Pika!

Konečno prašam še, da kam devajo pa oni tiste denarje, katere pobirajo že več let za novo cerkev, in razne zapuščine v ta namen? Občina ima že približno 28.000 K. Kaj treba torej hujskati ljudstvo proti občinskim zastopnikom?

Občinar.

Iz tolminskega okraja.

Nemški Rut. — (Odgovor na dopis iz Stržišč, katerega je priobčil »Prismojenc« 24. II. št. 8.) — Prosimo gospoda dopisnika, da naj blagovoli dokazati, da je naša čitalnica »liberalna«; ako ne, ga bomo imenovali lažnika in podleža.

Nadalje se dopisnik hvali, na kako visoki stopinji izobrazbe stojijo. Prosimo gospoda dopisnika, da nam pojasni, ali je ta izobrazba na gospodarskem ali literarnem ali političnem polju. Dopisnik nam tudi očita, da o njegovi sovaščani za eden korak sprejeto v izobrazbi; to naj blagovolijo dokazati; v Nemškem Rutu imamo mlekarico in čitalnico, a kaj imajo naši sosedje v Stržiščih? Dopisnik se tudi zaganja v izobrazbo nekega moža, na katerega trud se je ustanovila mlekarica; ako imajo naši sosedje mnogo takih mož, naj jih imenujejo. Mi bi lahko še več odgovorili a nismo nesramni kakor naš sosedni dopisnik. Za danes dosti!

Iz ajdovskega okraja.

»Podružnica slov. plan. društva za Ajdovsko-Vipavski okraj« bode imela svoj redni občni zbor dne 12. sušca 1910. ob 8. uri zvečer v hotelu gosp. Ivana Šapla v Šturijah s sledečim dnevnim redom: 1) Pozdrav predsednika; 2) Poročilo tajnika. 3) Poročilo blagajnika; 4) Pogovor o delovanju v prihodnjem letu; 5) pogovor o inicijativi Cerkljanske podružnice glede preustrojitve plan. društva; 6) Volitev odbora.

Skandal vseh škandalov! — Zgodovinski dan je postal dan 20. februarja 1910.

Na ta dan je šel slovenski deželni poslanec in deželni odbornik dr. Hinko Stepančič na zborovanje »Lege«, najhujšega laškega agresivnega društva, ki hoče našo dečo raznaroditi.

»Cirilmetodariji« v »Slovencu« je najbolj umel dr. Stepančič: šel je na zborovanje »Lege«, ker tam se lahko najbolje udeležiti »Slovenčeva Cirilmetodarija«!

Družba sv. Cirila in Metoda.

Občni zbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici se je vršil 27. pr. m. ob 2. uri v hotelu pri »Zlatem Jelenu«.

Iz tajničnega poročila je razvidno, da podružnica krepko deluje. Letos je pridobila naša podružnica 7 novih ustanovnic: gospe Henrika Šantlova, soproga profesorjeva, Milena Papeževa, soproga profesorjeva, Pavla Mašera, soproga okr. sodnika, Marija Mozetič, sopr. zid. podjetnika, Josipina Mozetič, sopr. zid. podjetnika, Ivanka Urbančič, trgovčeva soproga, Franja Ferfila, soproga ravnatelja.

Podružnica šteje 151 letnic, skupaj 198 članic. Pri tem je omeniti, da je Nabrežina, čije članice so pripadale goriški ženski podružnici, osnula sama svojo podružnico.

Lepo je uspela veselica dne 4. julija. Čist prebitek znaša 1318 K 39 h. Letos sta bila bogato obdarjena otroška vrta v Korminu in Pevmi, za kar se imamo zahvaliti rodoljubnim darovalcem. Odbor izreka pristrčno zahvalo č. poverjenicam; gđc. Doljakovi v Solkanu, gđc. Klančičevi v Podgori in g. Lokarjevi v Mirnem.

Iz blagajničnega poročila je razvidno, da je imela podružnica 1655 K 16 h dohodkov. Prebitek iz lanskega leta 23 K 07 h. 2.) Članarina 447 K 30 h. 3.) Polovica čistega dohodka veselice 659 K 19 h. 4.) Pri »Zvezi narod. društev« 139 K 90 h. 5.) Radodarni doneski 49 K 70 h. 6.) Za božičnice 336 K.

Izdalo se je: 1.) Centralnemu vodstvu v Ljubljano poslali 1319 K. 19 h. 2.) Za božičnice 227 K. 13 h. 3.) Za koleke in cvetlice 23 K. 24 h. 4.) Za kolače konec š. l. v Pevmo 2 K 80 h. 5.) Poštne in malenkosti 1 K 50 h. — Ostane torej v blagajni 81 K 30 h.

V odbor za l. 1910 so bile izvoljene sledeče gospe: Amalija Drufovka, predsednica, Milena dr. Faganelova, blagajnica, Josipina Komarčeva, tajnica; za namestnice gospe Marija Koparčeva, Rožica Bisailova, gđc. Lavo-slava Korsičeva; odbornice: gospe Ivanka Deklevova, Ivanka Gabriščekova, Gizela Musičeva in Olga Zajčeva.

Za družbo sv. Cirila in Metoda K 744 nabrali dijaki slov. deželne kmetijske šole v Gorici kot protest na znane »Slovenčeve« napade na družbo sv. C. in M.

V odgovor »Slovenčevi« »Cirilmetodariji« darovali v Pulju za družbo sv. C. in M. gg. orož. straž. Ernest Filipič 2 K; Ivan Vidmar 1 K; F. Novak 1 K; Al. Krušič 1 K; St. Klanjšček 1 K; Iv. Figar 1 K; Iv. Močnik 1 K; Iv. Cerkvenik 1 K; St. Presen 1 K; F. Srebotnik 1 K; Tom. Hrelja 1 K; Jos. Starec 1 K; Al. Širovnik 1 K; Tom. Vališ 1 K; F. Bačnik 1 K; Al. Senft 1 K; Jank 1 K; Bawankiewicz 50 v; R. Hauswirth 50 v; Lexa 60 v; Marcinov 60 v; Konta 40 v; Senta 50 v; Bulovič 40 v; Göttinger 40 v, Vesely 20 v. Skupaj torej 22 K 20 v. Srčna hvala. Živeli darovalci!

Domače vesti.

P. n. naročnike, ki še niso plačali stare naročnine, prosimo, da store to nemudoma. Druge prosimo, da pošljejo naročnino za tekoče leto, kar jih ni še poslalo. Darila za »Dijaško kuhinjo«. — Miha Laharnar v Podmelcu je poslal 50 K; Neimenovana št. 1 za marec 2 K; Neimenovana št. 7 za mesec marec 5 K; Čip-čap-čorum 0'40 K; Na račun mesečnine je prišlo 129'40 K.

Finančni svetnik Lach je premeščen iz Gorice v Gradišče ob Soči.

Akademija učencev, ki obiskujejo šolo »Pevskega in glasbenega društva«, se bo vršila 13. marca t. l. v dvorani »Trgovskega doma«. Začne točno ob 5. uri pop. Ura je tako določena z ozirom na učence in sicer iz tega razloga: nina mreč pametno, zahtevati od mladine, da bina stopala v poznih večernih urah! Občinstvo, ki namerava obiskati akademijo, bo gotovo ta razlog vpoštevalo v polni meri.

Vspored akademije obsega 4 obširne točke: 2 zbora in 2 instrumentalni točki. Zbora sta takorekoč maximum, kar se more od mladine zahtevati; instrumentalni točki pa sta rezultat večletnega truda ter muzikalnega študija.

V zboru nastopi okoli 70 učencev, večinoma pevskih začetnikov, toda upati je, da nastop dokaže, da je tudi v kratkem času mogoče doseči mnogo, ako ima zbor smisel za stvar in neobhodno potrebno disciplino. — Rode-ov koncert za violino bo godel učence, ki ima poleg nadarjenosti tudi to dobro lastnost, da je priden. Druga instrumentalna točka, Schubertov d-moll kvartet, bo prvi korak k razširjenju delokroga, t. j. seznanjati občinstvo in učence s komorno glasbo, seveda le s tako komorno glasbo, ki se je rodila iz idealnih inspiracij ter nosi na sebi — pečat umetnosti....

Goriški brigadir pl. Stöger-Steiner je premeščen v Bruck na L. kot poveljnik tankajšnje vojne strelske šole.

Bolezen ljubljanskega župana. Župan Ivan Hribar se je odpeljal na Dunaj, da se podvrže težki operaciji pri profesorju dr. Holzknechtu. Želimo, da bi se čimprej povrnil čil in zdrav v svoje ljubljeno mesto.

Za policijskega oficijala je imenovan kancelist Florian Orasch ter pridelen policijskemu oddelku na tukajšnjem glavarstvu.

Poslanec Stepančič skrbi sam za to, da se ne pozabi tako kmalu narodni škandal, katerega je zagrešil dne 20. febr. t. l. Sam vrag ga moti. Sedaj je poslal »popravek« v »Slov. Nar.« Pravi, da s enisili na zborovanje »Lege«, dovolil pa se mu je vstop in ko je videl, kdo zboruje, se je odstranil prostovoljno. Ha ha! — Stepančič je bil na občnem zboru »Lege« v dvorani mestne palače v prvem nadstropju. Vstop se mu je dovolil. Stepančič je šel k zborovanju, dobro vedom, kam gre. Iz laških krogov smo čuli, da ga je peljal na občni zbor »Lege« dr. Pettarin. Stepančič pravi, da mu je bil vstop dovoljen. Seveda. Ali zborovalci niso bili zadovoljni, zato so zagnali čez čas, ko so ga vsi opazili ter so se pomenili med seboj (torej je moral se biti nekaj časa v dvorani) krik ter ga zapodili ven s »Fuora i schavi!« Torej se ni res prostovoljno odstranil. — V glavnem pa hoče Stepančič vcepiti občinstvu farbarijo, da ni vedel, kam gre ter da je celo mislil, da zborujejo tam soc. demokratje! Če ga je peljal Pettarin, ga ni peljal k soc. demokratom! Če je šel sam, je moral vedeti, kam gre. V prvo nadstropje kake hiše se ne zajde kar tako, da bi človek ne vedel, kam gre! Noben izgovor ne drži! Dejstvo ostane torej le jedno, da je šel Stepančič v edoma na občni zbor »Lege«! Čim bolj se pere, tim manj je opran!

»Matica Slovenska« prosi vse gg. poverjenike in člane, ki še niso poslali članarine za l. 1909., naj to store čim preje. Med knjigami za l. 1909. se nahajajo obširni »Bleiwisov Zbornik«, »Koroška« z natančnim jezikovnim zemljevidom te dežele, »Stanko Vraz«, prevod iz ruščine »Onjegin« itd. — Za l. 1910. izide med drugim

obsežna knjiga g. dr. B. Vošnjaka »Ustava in uprava Napoleonove Ilirije«, »Koroška«, II. del, prevod slovitega češkega romana »Jan Marija Plojhar« itd. Članarina je 4 K.

V deželnem odboru sta sedaj slovenska odbornika prof. Berbuč in dr. Stepančič. Prvi je znan kot boječ gospod, ki kar trepeta pred Pajerjem. — »Aber, Herr Professor« — pravi Pajer pa zleze velikemu Janezu izpod Čayna vsa korajža v hlače. Še večji strahopetec je pa Stepančič. On je sodni svetnik. Kot tak ima toliko dela, da ne more opravljati še drugega. Vendar je tudi deželni odbornik, kar nese 4000 K na leto! Kot odbornik ima toliko dela, da bi ne mogel opravljati ob enem službe sodnega svetnika. Torej ali jedno ali drugo! Vrh tega mož ne pozna potreb deže. — Tako slabo so zastopani slovenski interesi dandanašnji v deželnem odboru. Tam se godi to, kar hočeta Slovincem sovražna dr. Pajer in dr. Pettarin.

Diktiran odgovor. — »Novi Čas« je priobčil v svoji 9. številki tako-le »novico«:

»Soči v odgovor. Slišimo, da je prinesla zadnja »Soča« prav prostaški napad na vodstvo Cent. semenišča. Ker je obrekovanje preinfamno, krivica preočita, napad prenizkoten, da bi mogel komu škodovati, zato nanj ne reagiramo. — Slovenski bogoslovci«.

Pametno je to, da ne reagirajo. Ni kaj reagirati! — »Prostaški napad«, »preinfamno obrekovanje«, »napad prenizkoten« — to diši pa po Castellizu! Na to pa mi ne reagiramo, ker vidimo, kako zaničujejo v semenišču resnico, hčerko božjo! — Oni članek je vzbudil mnogo odobranja tudi v duhovskih krogih. Najbrže ga odobravajo tudi »slovenski bogoslovci«, ki pa morajo biti v »Novem času« seveda močno ljudi! Amen!

O obrambnem delu ob meji je govoril zopet te dni »Slovenec«. Obrambnega dela v pravem pomenu besede od strani klerikalcev ne vidimo nikjer. Pač pa vemo, kako je v naši deželi silil slovenski katoliški duhovnik v »Legu«, da bi dobival obljubljeni mu Judeževe groše. Ljudstvo ga je prisililo, da tega ni storil. Če bi bil šel, bi bil jako podprl »Legu« ob meji! To je nameraval pa ga je ljudstvo poučilo, kaj je njegova dolžnost. Tu ima »Slovenec« klerikalno obrambno delo ob meji! — No, hvala Bogu! da so ob naši meji drugega mnenja nego »Slovenec« gledé obrambnega dela ter podpirajo tudi družbo sv. C. in M. vsi, ne gledé na stranke!

Izlet G. S. M. — Jutri popoldne priredi G. S. M. svoj prvi letošnji izlet v St. Ferjan. Zbirališče v društveni sobi, ulica Sv. Ivana št. 7., ob 2. uri ali ob 2 1/2 na Soškem mostu.

Marljivo je moral čitati znane svinjske bukvice ljubljanskega škofa neki nunc ob Vipavi; kajti v predpustnem času je razlagal ženinom in nevestam kaj drastično zakonsko življenje. Ženini so govorili in za njimi govorijo drugi okoli še vedno o tistih lenih rečeh. Če otroci slišijo, se pohujšujejo. — Pa tudi za norca je imel ljudi. Rekel je nekoč nekim fantom ženinom, da naj počakajo v veži, da jim prinese pit.... pa ga ni bilo več nazaj. Prejemajo pač rajši nego dajejo!

Slovenska Sokolska godba v Prvačini je sklenila na svojem sestanku dne 1. III. t. l. da bode glede napada v »Slovencu« — »Cirilmetodarija« rabila za vse svoje odposiljave bodi odgovore ali drugo narodni kolek.

11 letni deček izginil. — 11 letni sin železniškega strojevodje Josipa Lebeda po imenu Josip je izginil dne 2. t. m. Lebedovi stanujejo v Pokopališni ulici št. 15. Deček je hodil v prvi razred tukajšnje realke. Visok je 1 m 30 cm, plavalas, suhljat, obleko ima sivo, na glavi mo'garsko čepico. Govori nemško, laško in malo slovensko.

Prav po nepotrebnem nastajajo med našim ljudstvom večkrat kregi in prepiri ter napadanja, ki odmevajo potem v sodni dvorani. V Podsobotinu so se bili sprickali zakonska K. in J. P. Prvi so bili prepričani, da bo kaznovan P. ter da bo plačal troške; ona se je radi tega peljala k razpravi. Sodnik pa je razsodil tako, da sta dobila K. vsak po 2 dni zapora, P. pa 4 dni. Kaj je vsega tega treba?

Pri Sv. Luciji napravijo vodnoelektrične naprave. Koncesijo za to ima dunajska banka Union. Napravijo visok zajezni zid, visok kakih 18 m. Bazén bô dolg 4 km, galerija bo vodila do Podsele; tam postavijo centralo z močjo 9000 konjskih sil.

Odpri lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Pontoni-Liberi. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 6. do 13. t. m.

Opozorjamo slav. občinstvo na inse-rat »Agro-Merkur« in priporočamo, da se poslužuje te zanesljive tvrdke.

Listnica. — Q. dop. v Sch. Radj priobčujemo tudi take reči, kakoršne obsega Vaš dopis, ali ne smejo biti prestare. To, kar pišete, se je godilo že pred mesecem dnij; torej ne moremo šele sedaj poročati o takih rečeh, ki so pa tudi le lokalnega pomena ter ne zanimajo drugih. Kaj drugega! Pozdrav!

Sokoški vestnik.

Vaditeljski zbor P. S. Ž. je imel v nedeljo dne 27. 2. t. l. v navzočnosti 23 bratov svojo II. redno sejo pri koji se je izvolilo za podnačelnika br. Rudolfa Brajnika (Ajdovščina) in br. dr. Frana Irgoliča (Trst), za zapisničarja pa br. Bruno Sauniga (Gorica). Za I. okraj izvolilo se je za načelnika br. Rudolfa Brajnika, za podnačelnika br. Frana Pignatarija; za II. okraj za načelnika br. Ljudevita Kranjc, za podnačelnika br. Josipa Fona; za III. okraj za načelnika br. Avgusta Pelikana, za podnačelnika br. Hinko Furlanija; za IV. okraj za načelnika br. dr. Frana Irgoliča, za podnačelnika br. Jakoba Perhava. Za nadzornike izvolilo se je za I. okraj br. Josipa Fona, za II. okraj br. Alojzija Bašina, za III. okraj br. Bruno Sauniga, za IV. okraj br. Vinko Šušteršiča. Za tekmovalne sodnike se je izvolilo brate Ljudevita Kranjc, Rudolfa Brajnika, Hinko Furlanija, dr. Janko Šavnika, Vladimira Deklevo in dr. Frana Irgoliča. Odobril se je po bratu načelniku predloženi poslovnik za okrajne nadzornike ter z malimi spremembami poslovnik za društvene vaditeljske zборе.

Sklenilo se je nadalje, da se v tekočem letu vrše sledeče večje prireditve: **župni zlet se vrši dne 26. junija v Gorici ali v goriški okolici**, zlet I. okraja dne 22. majnika v Selu, zlet II. okraja dne 4. septembra v Desklah, zleta III. okraja dne 5. majnika v Biljah in dne 17. julija v Prvačini ter zlet IV. okraja dne 4. junija v tržaški okolici. Vsled želje vseh navzočih bratov so se vaje za začetniški oddelek nekoliko olajšale.

Bratska pevstva in izobraževalna društva naprošamo, naj se ozirajo pri svojih prireditvah na zgoraj navedene naše javne nastope, ker bi brezpotrebna tekma škodovala njim in nam.

Zveza narodnih društev.

Naša bodočnost. — Glasilo napredne mladine. V svoji zadnji številki prinaša ta list sledeče članke: Iz zgodovine človeške kulture, Bratsko v telovadnici in zunaj nje, Živali na potu, Naš najbližji sosed-mesec, Vestnik za sokoški naraščaj, Listek. Naša bodočnost je prav lep mesečnik, stane vse leto 3 K. Priporočamo našim društvom ta list, ki izhaja v Ljubljani.

Goriška kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici vabi vse gg. odbornike starega odbora k zadnjim odborov seji, katera se bo vršila v torek dne 8. t. m. točno ob 7¹/₄ uri zvečer v društvenih prostorih. Naprošeni so vsi gg. odborniki, da se udeležijo te seje, ker je na dnevnem redu zaključek računov.

Ob enem se še jedenkrat naznanja, da se vrši I. redni občni zbor 13. t. m. ob 1¹/₂ uri pop. v društvenih prostorih. Posameznih povabil se ne pošilja. Odbor.

Trgovsko-obrtna in gospodarske vesti.

Proti vinskemu davku.

Vladna predloga v poslanski zbornici gledé vinského davka je razburila vse vinogradnike.

Najvažnejša določila so ta-le:

1. Odslej bi naj bilo davku podvrženo v naši državni polovici vse za konzum določeno vino, vinski mošt, vinska brozga in sadjevec in sicer vino po K 4 za hektoliter, vinski mošt po K 1.— Ta davek ne loči več prodaje na drobno in na debelo.

2. Navedene pijače so tega užitninskega (vinskega) davka oproščene v sledečih slučajih: a) ako se kot lastni pridelek porabi v domačem gospodarstvu (za lastne ljudi in za delavce) v dotični občini, kjer se jih je pridelalo. b) če se porabi za izdelovanje kisa ali žganja. c) ako jih potniki pripeljejo iz drugih dežel v določeni meri kot popotno pijačo.

3. Ta davek mora plačati: a) vsakdo, kdor nezadačeno vino, mošt ali sadjevec v kakoršni koli meri kupi ali vzame iz druge občine iz lastne kleti za porabo; davek se mora plačati takoj po prevozu pijače. b) oni pridelovalci vina, mošta in sadjevca, kateri v eni in isti občini pride-jujejo in prodajajo vino na drobno, ako prostori za vinotoč niso povsem ločeni od onih, kjer imajo zalogo nezadačenega vina. c) oni vinorejci, ki točijo svoj pridelek, imajo zadačiti zgolj ono množino, ki je za točenje na drobno namenjena. — Davka prost je prevoz vina iz kleti v drugo v isti ali sosednih občinah, ako se vino prevaža v kletarske namen ali pa v kleti, kjer stalno ostane (prosta skladišča).

Ostale določbe vsebujejo večinoma navodila, kedar in kako je naznaniti finančni straži prevoznjo, prodajo in sprejem omenjenih pijač, kako strogo se prestopki kaznujejo in kako ima finančna straža pri nadzorovanju postopati.

Razdražljivo ni le neprestano nadzorstvo in dolžnostio vohunjenje finančnih organov krog kleti, razdražljivo je zlasti določilo, da se mora tudi za vino, ki se ga doma porabi, a se ga pridelava v drugi občini, plačevati davek! Torej kateri imajo svoje vinograde in sadovnike v drugih občinah, morajo plačevati po vladnem načrtu davek, ako hočejo lastno, s težkim trdom pridelano vino ali sadjevec popiti doma ali ga pa dati delavcem na polju. — Če bode kmet davka prosto piti lastno vino in sadjevec pri vinogradu, bo moral iti v klet, a še tam ga bo nadzoroval financer, koliko popije! Ako bode kupil vino ali sadjevec v sosedni občini za domače ljudi in delavce, bode treba plačati davek in seveda še neizogibne deželne in občinske doklade.

Proti takemu davku se more upreti pač vsak ljudski zastopnik. Naša dežela se je že izrekla odločno proti takemu davku. Upajmo torej, da ne pride do takega davka, ki bi bil grozovit udarec našim vinogradnikom!

Društvo avstrijskih vinorejcev je sklenilo prirediti v nedeljo dne 6. marca v Sofijinih dvoranah na Dunaju (III., Marxergasse 13) protestni shod vseh avstrijskih vinorejcev proti nameravanemu vinskemu davku. Društvo poziva vsa bratska društva, zadrage in zveze po celi Avstriji, da se udeležijo vsaj po odposlancih ali brzojavnih protestih tega protestnega shoda.

Naše kletarske zadrage.

(Konec.)

Omeniti pa treba, da niso in to ravno zaradi kaj pomanjkljivega, in večinoma tudi zaradi bolj ali manj kar naravnost napačnega kletarjenja naša vina nikakor taka, kakoršna bi za trgovino v naših severnih nevinorodnih deželah, kakor na Moravskem, Češkem, Gališkem itd. morala biti.

Taka vina, kakoršna prehajajo iz rok naših producentov na prodaj, bi morala šele kletarska zadruga s primernim kletarjenjem za veliko vinsko trgovino primerno, to je sposobno storiti. Za to pa je absolutno potrebno, da razpolaga kletarska zadruga s popolnoma strokovnjsko izobraženim kletarjem ter vsemi potrebnimi kletarskimi pripomočki, kakor s filtrirnim strojem, strojem za soparno pranje sodov, i. t. d.

Da, odločna najpriporočljivejša kletarska zadruga za naše razmere bi bila tista, katera bi bila po vzgledu najstarejše avstrijske, izborno uspevajoče kletarske zadrage v Tridentu na Tirolskem urejena.

Tamošnja »Societa enologica trientina« ne sprejema namreč od zadružnikov dovršene vina v zadrugne kleti, nego večinoma le grozdje, katero šele sama pravilno v vino spravi.

Deloma urejena je tako tudi kletarska zadruga »kmetijskega društva v Vipavi«. Pri taki ureditvi, treba pa zopet denarja za omislitev mehaničnih stikalnic, robljalnic in destiliranih strojev za napravo žganja.

Petič potrebuje vinska trgovina svojo popolno pravilno urejeno pisarnico ali kontoar in v tem potrebno osebje. Osebito potrebuje pa, kakor vsaka velika trgovina, tako tudi zadruga vinska na vsak način — svojega trgovskega popotnika.

Tak, jezika zmožen popotnik je pravzaprav prvi pogoj upeljave in vzdrževanja kupčije, kajti samo razpošiljanje pokusnih uzorcev je večinoma jalovo.

Da, dostikrat je samo razpošiljanje pokušenj še celo škodljivo, ako se namreč take pokušnje razpošilja, o kakoršnih se ne vé, v kakih lastnostih pridejo na določeno mesto. Zadrugni trgovski popotnik je potreben pa tudi eminentno v tem obziru, da sonduje pri raznih odjemalcih vina gledé njihove plačilazmožnosti, ter kredita vrednosti. Za vse to, toraj za zadrugni kontoar in osebje v istem, za trgovskega popotnika, za vse treba pa zopet denara, kapitala.

Da, reči se sme, da za zaželeno delujočo kletarsko zadrugo, treba, kakor se je sloveči vojskovodja Montecucoli o vojski izrazil: prvič, drugič in tretjič denarja.

Tako se je izjavil tudi odlični strokovnjak, dvorni svetnik Portela proti goriškemu veleposestniku in vinskemu trgovcu, kateremu je rekel: le zadrug za prodajo vina ne ustanavljati ako nimate prvič kapitala in drugič strokovnjakov na razpolago.

Kako neobhodno potreben, da je zadostni kapital, in kako malo da vse strokovnjaštvo gledé uspevanja kletarskega zadružništva hasne, ako ni dovolj prometnega kapitala na razpolago; dokazuje najboljši tale dogodljaj. Na Kranjskem, in sicer na Dolenjskem, osnovala se je kletarska zadruga pred kakimi petimi leti. Da so bili na čelu te zadrage strokovnjaki, dokazujejo njih imena ki se glasijo: Dolenc, Skalicky, Rohrmann. Zadruga je razpolagala vsled nepričakovano picle udeležitve ravno največjih in najpetičnejših dolenjskih vinogradnikov le z malim kapitalom, kateri je nastal največ iz daru kranjske hranilnice. Zadruga si je preskrbela potrebno klet, potrebne sode, potrebno vino, potrebno orodje, vse seveda v tolikem obsegu, kolikoršnega je dovoljeval na razpolago dani denar. Zadrugi na razpolago je bilo tudi skoraj brezplačno kletarsko osebje — a zdržala je komaj eno leto, na kar je mirno zaspala.

Zato naj bi se pri nas na Goriškem pred vsem za to skrbelo, da se vinogradnike v kletarskih tečajih — kakoršne imamo na Kranjskem vsako leto vinarski nadzornik gospod B. Skalicky v umnem kletarstvu kolikor mogoče temeljito pouči, potem naj se pa šele na ustanovitev take kletarske zadrage misli — prične, kakoršna je v tem članku že dvakrat navedena zadruga »vipavskega kmetijskega društva« v Vipavi.

Ta zadruga se sme z vso pravico u-zornim prištevati in zato naj bi si jo goriški vinogradniki v obilnem številu ogledali ter do dobrega proučili.

Brez zadostnega kapitala se pa nikake zadrage lotiti.

Zakaj podpiramo domačo industrijo? Industrija se vedno bolj širi; vedno nove tovarne vstajajo tam kjer pred leti niso še nič vedeli o njih. In s tovarni prihajajo delavci, rokodelci, obrtniki itd. Okoli vsake tovarne se počasi napravi cela delavska kolonija, raste in se veča. Vsaka tovarna pomenja v normalnih razmerah izvir blagostanja za one kolonije. In delavstvo samo je interesirano na tem, da podjetje dobro prospera. Čim bolj prospera, tem več imajo od tega v prvi vrsti

delavci in po delavcih drugi sloji. Če torej podpiramo domača podjetja, preprečimo s tem, da naš denar ne gre v tujino, temveč da ostane doma. Iz tega vzroka priporočamo tudi med dr. Kolinsko tovarno za kavine primese, ki je edino domače podjetje te vrste. Naš denar naj ostane doma in naj ne roma v nenasitno in ne-hvaležno tujino!

Iz Trsta v London v 38 in pol ure. S I. majem se oživotvori med Trstom in Londonom zveza, s katero se bo trebalo iz Trsta v London, ali narobe, le 38 in pol ure. Danes se potrebuje za to zvezo 48 ur.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — V nadaljevanju debate k proračunu se je pritoževal Pachter radi demisije Schreinerjeve. Neoslavizem hoče zanetiti v državi baje kar celo vojno ter hoče državo raztrgati! Glombinski je rekel, da se Poljake pri železnica zapostavlja in ako se razmere ne zboljšajo, Poljaki ne bodo glasovali za železniški etat. Daszynski je rekel, da neoslavizem je brezplodna sanjarija. Biankini se je pritoževal radi zanemarjenja Dalmačije ter je ostro kritikoval bosensko ustavo; rekel je, da bo bosenski deželni zbor monsturn, kakoršnega še ni videl svet. Tresić je povedal, da bodo Dalmatinci glasovali proti proračunu. — Razpravljalo se je potem končno o Grafenauerjem nujnem predlogu. Govoril je štajerski Nemec Wastian, rekoč, da so Slovenci na celovškem kolodvoru zana-lasč uprizorili komedije. Masa slov. naroda da želi in zahteva zveze z Nemci! Govoril je o silni nevarnosti trializma za Nemce. Rekel je tudi, da Nemci zahtevajo prosto pot do Adri-jeter sedenajda odvratiti od nje! — Nujnost Grafenauerjevega predloga je bila odklonjena s 137 glasovi proti 132; za nujnost so glasovali tudi češki soc. demokratje.

Sprejeta je bila nujnost predloga glede paroplovbinega davka na Labi. Predlog je stavil češki poslanec dr. Smrček. Prusija hoče tako zapreti pot avstrijskemu izvozu do Severnega morja ter zadati uničevalni udarec avstrijski trgovini, industriji in poljedelstvu. Trgovinski minister dr. Weiskirchner je zatrdil da, bo vlada varovala avstrijske interese. Prihodnja seja v torek.

Razne vesti.

V Sarajevu je umrl Miroslav Hubmajer, rodom Ljubljčan, eden prvih ustaških vojskovodij v Hercegovini. — V srbsko-turški vojni je bil oficir v srbski vojski. Pozneje je prepotoval obilo sveta, konečno je dobil službo v muzeju v Sarajevu, kjer je sedaj umrl.

Hotel Grljan pri Miramaru so kupili tržaški denarni zavodi »Tržaška posojilnica«, »Jadranska banka« in »Trg.-obrt. zadruga« za svoto 450.000 K.

Umor grofa Komarovskega. — V Benetkah je pričela porotna razprava proti grofici Tarnovski, vzgojiteljici Perier, odvetniku Prilukovu in N. Navmovu radi znanega umora grofa Komarovskega. Obtoženci so že 2 leti v preiskovalnem zaporu.

Ljubavna tragedija v Trstu. — Neki 25 letni Lazar Alabič iz Hrvatske se je bil zaljubil v 24 letno natakario Frido Weidlinger iz Ljubljane. Živela sta nekaj časa skupno, potem jo je odslovil, ker je bila malovredna ženska. Šel je po svetu ter se zopet vrnil v Trst. Tudi Weidlinger je bila odšla pa se je vrnila. Tačas se je Alabič zaljubil v drugo ter jo hotel poročiti. Ali tu vmes je prišla Weidlinger, obiskala novo ljubico Alabičevo in njega. On je bil zbog nesramnosti malovrednice tako razburjen, da je vzel revolver ter ustrelil trikrat na njo in jo zadel. Prenesli so jo v bolnišnico, Alabič je bil aretiran.

Amerikanska ločitev. — Zakonska Astor v New Yorku se ločita sodnijsko. On je znani bogataš in oblaš John Astor in se je zavezal, da bo plačeval svoji ločeni ženi 1.800.000 K na leto.

Dogodljaji pri rokoborbi. — V cirkusu Sarraani v Berlinu sta nastopila rokobilca Francoz Cazaur in Nemec Schwarz. Francoz je znan kot brutalen borilec in je svojega nasprotnika vrgel s tako močjo na tla, da je Schwarz izgubil zavest in si pretresel možgane.

Križarka »Cesar Karl VI.« bo zastopala Avstro-Ogrsko pri stoletni slavnosti v Argentini v Južni Ameriki. 1. t. m. je zapustila Pulj in pride 21. maja v Buenos Aires, kjer ostane do 20. junija. Pot je dolga 14.000 morskih milj. Moštvo križarke znaša 546 mož.

Umor hčere justičnega svetnika. — V Naumburgu na Nemškem je izginila pred par meseci 14-letna hčerka justičnega svetnika Weberja. Sedaj so jo dobili s preklano črepinjo. Ni dvoma, da se je zgodil zločin.

Plaz zasul vlak. — V Everettu (Washington) je zasul v Kaskadnih hribih sneženi plaz poštni vlak. Rešilni vlak mu je šel na pomoč. 25 oseb je ubitih, 20 rešenih, 25 jih je pa še pod plazom.

V Lincu sta bila pred porotniki obsojena gozdni praktikant Emil Romich na vislice, Ivan Hinterberger pa na 8 let težke ječe. Pred dvema letoma sta oropala in umorila Marijo Jahn.

V Steyerju na Gorenje Avstrijskem je bil obsojen trgovski pomočnik Karl Mayr na vislice, ker je lansko leto v gostilni v Steyrn zabodel krčmarjevo hčer Marijo Kessler radi zavrnjene ljubezni.

Komik kot kandidat za državni zbor. — Med kandidati za prihodnje volitve v državni zbor na Francoskem nastopa tudi obče znani in pri občinstvu zelo priljubljeni komik Dr. nem. Ko je nastopil prvič na nekem shodu, so začeli poslušalci prepevati najlepše njegove pesmi, katere so jim ugajale. Kakor hitro je začel govoriti, so se mu smejali, ker so mislili, da je na odru in da nastopa v svojih komičnih vlogah. Presenečenje je komik po mnenju občinstva tako krasno posnemal, da se je vse smejala.

Iz trapistovskega samostana Trefontane blizu Rima je ubežal trapist pater Delmonte, ki je bil ekonom v samostanu. Pater Delmonte je bil Francoz in njegov prior, trd Nemec, ga je sovražil in mu pošiljal vedno štiri patre, ki so ga imeli nadzorovati, dokler ni minila Delmonte-ju potrpežljivost in je vtekel. Lepe stvari se gode po samostanih.

Konec zagrebškega »veleizdajniškega« procesa. — Madžarska korespondenca »Kelöti Ertesito«, ki je v najtesnejši zvezi z ogrsko vlado, javlja, da bo zagrebški stol sedmorice, ki ima končno spregovoriti zadnjo besedo o sodbi v znamenem »veleizdajniškem« procesu, skoro končal proučevanje razpravnih aktov ter oprostil vse obtožence od krivde in kazni. Skrajni čas je že, da se ta po baronu Rauchu in frankovskih vpričoženih škandalozna afera spravi na pošten način s sveta.

Radi bogokletstva. — Rusinja dr. Angela Balabanov je bila pred sodiščem v Trstu obtožena, češ, da je na raznih predavanjih rabila bogokletne izraze. Tržaško sodišče jo je oprostilo, a sedaj jo je najvišje sodišče obsodilo radi bogokletstva v trimesečno ječo in po prestani kazni na izgon iz Avstrije.

Leto repatic nazivljajo astronomi leto 1910. — Razven dveh velikih repatic — Hallejeve in nove repatic 1910 A je še množina manjših kometov, ki se bodo to leto pokazali. Tako n. pr. repatica 1905 II. Swift je bila januarja v perihelu (v največji bližini sonca), a ni je bilo moči opaziti, ker je bil njen tek za zemljane nepovoljen. Tako bo tudi opažanje Tempelove repatic, ki bo prišla koncem marca v perihel. Tudi njen pot je to leto za nas ne-

ugoden. Nasproti bomo pa lahko videli repatico 1890 VII. Spitaler. Prišla bo v perihel početkom oktobra in za njo bomo videli takoj Arrestovo repatico, ki se je zadnjič pojavila l. 1897. Ta stopa v perihel v polovici oktobra. Verjetno je tudi, da bomo videli v septembru ali oktobru repatico 1889 V. Brooks. Ona še le pride v perihel januarja 1911. — Pogrešni so se izkazali računi prav pri novi repatici 1910 A. Težko je določiti položaj črte, v kateri potuje ta zvezda, ker njena po ni kriva črta, ampak najbrže pravec, tako da se zvezda ne bo vrnila nikdar več.

Zanimiv roman italijanskega trapista. — Iz samostana Falconieri je utekel — to je v kratkem času že drugi slučaj — pater Mocer. Imel je neko francosko damo za ljubico. Sedaj se je marsikaj lepega izvedelo iz samostanskih zidov. Da bi prior zabranil nakup vile Falconieri od strani nemškega cesarja, je dal po patru Moceru pisati v Berlin anonimna pisma z očitnimi lažmi, da je vila stara in le za bivališče podgan sposobna. Povedal je pa tudi pater Mocer, kako so si izmislili trapisti pravljico o treh studencih. Ko so namreč obglavili na mestu, kjer je sedaj samostanska cerkev, sv. Pavla, je glava trikrat odskočila in vselej je nastal studenec pod dotikljamem glave. Seveda, toda zvečer jih menili napolnijo in zjutraj pa delujejo za lahko verno ljudstvo.

Razkositev Rockefellerjevega premoženja. — Rockefeller, znani ameriški milijonar, namerava razdeliti svoje velikansko premoženje še pred smrtjo in napraviti po vzgledu milijonarja Carnegie ustanove v blagor civilizaciji, znanosti in v lajšanje človeškega trpljenja.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 40 vln. Ako je oglas obsejnejši se računa za vsako besedo 3 vln. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nje ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Učenca za sedlarsko obrt sprejme Ivan Kravos, sedlarski mojster v Gorici na Kornu št. 11. — (Istotam se sprejme tudi pomočnika.)

Proda se v Gorici nova hiša, pritišče in nadstropje po štiri sobe vsako. Krasna lega. Pojasnila daje Leštan, pismonoša.

Iščem dubroid-čo trgovino ali gostilno v najem. Navesti so najemniški pogoji in letni promet na Marijo Klun v Skofji Loki.

Kožuh za potovanje, dobro ohranjen, se ceno — Poizve se pri »Zlatem jelenu« v Gorici.

**Sprejme se takoj
2 izurjena kovača
za fužino.**

Natančneje pové naše upravnistvo.

Kaj naj

sedaj pijem, ko mi je zdravnik pojasnil, da je bobova kava škodljiva mojemu zdravju?

Odgovor:

Kathreiner Kneipp-sladno kavo, katera ima vsled posebnega pripravljalnega načina duh in okus bobove kave, je redilna in vrhlega poceni. Ni boljšega zajutрка za mlado in staro.

**Imovitejši Slovenci, pristop
k obrambnemu skladu družbe
sv. C. in M. bodi vam sveta
dolžnost!**

Vabilo

na IV. redni občni zbor

**»Vinarskega in gospodarskega društva«
v Komnu**

vpisana zadruga z omejeno zavezo

ki se bode vršil

**v nedeljo, dne 13. marca 1910
ob 3. urah popoldne**

v društvenih prostorih v Komnu hšt. 88.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računa za leto 1909.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev nadzorstva za leto 1910.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, izvršil se bode ob 4. uri popoldne na istem mestu in z istim navedenim dnevnim redom drug občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih zadružnikov

V Komnu, dne 3. marca 1910.

»Vinarsko in gospodarsko društvo« v Komnu
vpisana zadruga z omejeno zavezo.

ZAHVALA.

Podpisani si štejejo v dolžnost izreči na tem mestu najpristrčne, a zahvalo vsem onim, kateri so v tako velikem številu blagovolili spremiliti k čnemu počitku blago nam hčerko, oziroma sestro

Josipino Sfiligoj,

kakor tudi za vsa pismena sožaljna sporočila. Posebno pa bodi izrečena najiskrenejša zahvala častiti duhovščini, gospej Šuc-ovi za lepo opremo mrtvaškega odra, dekletom in sorodnikom za krasne vence, vrlim fantom za prostovoljno preskrbo godbe in pevskemu zboru iz Biljane za ginljivo petje. Naj bilo to bi v tolažilo.

Al Ti, predraga nam Pepina,
ne pojdeš nikdar iz spomina!

DOBROVO, dne 3. marca 1910.

Zalujoči starši, sestre in bratje.

**Najcenejši in najboljši nakup
v modni trgovini**

ENGELBERT ŠKUŠEK

Gorica — Via Scuole 6

Za gospode:
Srajce
Ovratniki
Zavratnice
Manšeti
Gumbe za manšete
Naprtniki
Spodnje hlače
Naramnice
Rokovice
Modni telovniki
Nogovice
Dokolenke
Čepice
Dežniki
Pasovi
Podveze
Gumbi
Turistovske oprave
Žepni robci
Gamaše
Klobuki

Za dame:
Srajce
Hlače
Spodnja krila
Predpasniki
Pasovi
Nogavice
Korseti
Glavniki
Žepni robci
Našitki za perilo
Toiletno milo, Parfumi

Cene strogo solidne!

Čenjenim odjemalcem na deželi pošljem blago na izbero.

GORICA.

GORICA.

**Narodno podjetje
Hôtel „Pri Zlatem Jelenu“.**

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tužce od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljšče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

Zahvala.

Podpisani se najtopleje zahvaljuje gosp.

Dr. Hinkot-a Več-a,

občinskemu zdravniku v Kobaridu

za veliko prizadevanje, požrtvovalnost ter izvrsten uspeh pri zdravljenju obolelih na mačku (tifusu) na Vrsnem. — Gospod zdravnik je prihajal večkrat v najslabšem vremenu in v poznih nočnih urah k bolnikom na Vrsno ter marsikaterega ožlel smrti.

Vsa čast takemu zdravniku!

Županstvo na Libušnjem

dne 1. marca 1910.

Župan: Ivan Brgine.

Kmečko-delauska gospodarska zadruga

v Dobravljah na Goriskem

ima v kletih zadrugnih kmetov v Dobravljah, Skriljah, Kamnjah, Brjah, Šmarjah in drugih vaseh

veliko množino izbornega vipavskega vina.

Priporoča se cenj. gostilničarjem in drugim konsumentom. Dobiva se od 56 lit. naprej po jako zmernih cenah.

Posestniki,

ki rabite pripomočke, da zboljša se svoja vina, obrnite se tozadevno na dobro znano miredilnico

Ant. Mazzoli

v Gorici, v Gosposki ulici.

Tamkaj dobite vse one pripomočke, ki so dovoljeni po novi vinski postavi.

Priporoča se še posebno oni čistilni prašek, ki zamore škistiti v 24 urah še tako motno vino.

Josip Patek

naslednik Karola Čufer
prva in edina slovenska kleparska delavnica in trgovina v Gorici,
ulica Križna števil. 8

izvršuje vsa stavbena in galanterijska dela po načrtih.

Posebno se priporoča vsem kmetovalcem za: mehe za žveplanje po zadnjem sistemu, škropilnice za vitrijol, polivalnike za vrte. — Novost ventilatorji za dimnike. Oprave se izvršujejo točno in po zmerni ceni.

5500

not. potrjenih zdravniških in privatnih
spriceval potrjujejo, da najuspešnejše
odstranjujejo

Kaiserjeve

prane karamele

— z znamko treh smrek —

Kašelj

hripavost, zasliženost, katar, krčni
in oslovski kašelj.

Zavoj stane 20 in 40 vin. Doza 60 vin.
Dobi se v lekarnah A. de Gironcoli —
Gorica, I. Cristofolletti — Gorica, Rug-
gero Kürner — Gorica, G. B. Pontoni
— Gorica, L. Gliubich — Gorica, v
miredilnici E. Mazzoli — Gorica, v le-
karni J. Hus — Vipava, Maks Kozover
— Ajdovščina, L. Jursche — Ajel.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfižovo) jetrno olje.
Posebno sredstvo proti prsnim bole-
nim in splošni telesni slabosti.
Izvirna steklenica tega olja naravno-
rmene barve po K 140, bele barve K 2.
Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporo-
ljiva o'rokom in dečkom, ki so ner-
vozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jedcem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preide se večne v mojem kem. laboratoriju, predno se napolni je steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim št. edjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijsva pljača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Agro-Merkur v Ljubljani.

Gradni prostori Janez Ordinoča ulica števil. 8.

Podružnica Trst, ulica Stadion št. 3.

Skladišče in kleti v Ljubljani in Trstu.

Agro-Merkur je trgovcem in gostilničarjem itd.,
zadugam, društvom itd. najboljši vir za nakupo-
vanje blaga

POZOR! Umetna gnojila, galica, žveplo, krmila, semena, stroji in orodja. **POZOR!**
Vina, štajerska, istrska, dalmatinska, dolenska, goriška, vipavska, zajamčeno
pristna vina! — Sir, maslo, žita, moka, olje, itd.

Agro-Merkur preskrbi sploh vsako blago. — Agro-Merkur kupuje vse pridelke
in izdelke.

Cene najugodnejše!

Postrežba točna!

Zahtevajte pravila, cenike, ponujajte svoje pridelke!

MIZARSKA ZADRUGA V SOLKANU,

tovarna pohištva in stavbenih izdelkov.

Lasten železniški tir
Gorica drž. kol. — Solkan

Žage v Soteski
(last verskega zaloga).

Osrednje vodstvo: Trst, Via della Caserma št. 4.

Interurban. telef.: Gorica št. 74, Trst št. 1631. — Tel.: Zadruga, Used. A. B. C. Code v Edit.

Zaloga: Solkan; Trst, Via della caserma 4:

Reka, Via delle Pile št. 2; Spljet, ulica Sv. Dujme, Na novoji obali.

Zastopstva: Egypt in Levanta.

Vposluje okroglo 400 uslužbencev ter ima nad 150 H. P. parnih in turbinskih
gonilnih sil — Lastne električne centrale. — Letna produkcija K 600.000.

Izdeluje pohištvo vseh slogov, ter vsa stavbena dela.

Tehnični in fotografski zavod v Solkanu.

Opravlja popolnoma: Hotele, vile, cerkve, šole i. t. d.

Les se pripravlja v posebnih pečeh na par, ki se razgrejejo do 60°.

Zadružne glavnice K 90.000. — Garancijska rezerva K 180.000. — Rezerva za izgube K 21.000.

Zadružni urad v Solkanu sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 5—6%.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkega olja

prve vrste

najboljših vrčk iz štre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112,
120 12 — 136, 144, 160, 180, 2 —, 240,
za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo sa
pušča kupcu do popolne uporabe olja; po
vporabi se spet zamenja s polno.
Pravi vinski kis in navaden. Zaloga
mila in sveč.

Cene : merne.

Ko zdaj že vsak po zraku leta,
hodočnost zračna se obeta,
le vsak «OHO» naj si prišpoga,
da mu ne bo preležka noga.
Kdor pa ne mara pod nebo,
po zemlji rabi naj

OHO

J. Medved, Gorica

Tekališče, Josipa Verdi št. 32.

Varstvena znamka: „šidre“
Biment. Capsici comp.
Nadomestek za

Anker-Pain-Expeller

je povsod pripoznano kot najboljšo
sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno
80 vin., K 140 in 2 — se dobi po
vseh lekarnah. Pri nakupu tega, tako
priljubljenega domačega zdravila, se je
posluževati le originalnih steklenic v
skatljah z našo varstveno znamko „šid-
drem“, ker le tako je zagotovljeno, da
je izdelek pravi.

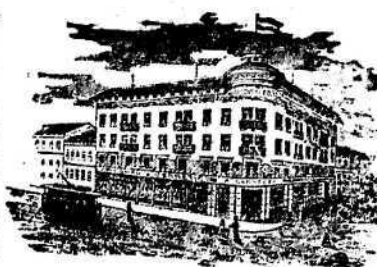
Dr. RICHTERJEVA LEKARNA
pri „šlatem levu“ v Pragi
Kunabothgasse števil. 300a.
Osnovno razpošiljanje.

Haute Noveaute!

Nova moda za pomlad in poletje!

Volneno blago —
za obleke in bluze;
raznovrstna svila,
modni foulard,
perkalin, kambrik,
liberti, organdi,
batist, cefir,
panama in otoman blago,
nove tkanine.

Šifon za perilo,
ubeljeno platno,
domače platno,
fino platno,
vezenine, čipke, vložki,
orijentalne čipke,
fantastični motivi,
čipkasti ovratniki,
šerpice, šerpice iz čipk
(Jabot) svilene šerpice.

Aplikacije,
novi okrasji za obleke:
traki in našivi,
— — — — — moderni pasovi,
elastika za pasove,
nogovice, rokavice, perilo
za ženske, in moške.

Pregrad & Černetič GORICA.

Različne opreme za sobe:
preproge, zavese (volnene
in iz čipk), odeje volnene,
flanellate in šivane; žima,
perje, in volna za postelje;
cele oprave za novice —
po najnovejši modi.

Razno sukneno in volneno
blago; najnovejši vzorci. —
Potrebščine za šivilje in
krojače, po najnižjih cenah.
Vzorci se razpošiljajo za-
stoj in poštnine prosto. —
Ostanki različnega blaga
se prodajajo za polovično
ceno.

Lastna izdelovalnica perila za dame in gospode.